

IVN AFDELING EELDE/PATERSWOLDE

GROEN

nummer 56
voorjaar 2011

Bestuur IVN Eelde-Paterswolde

Voorzitter	Leo Stockmann Anemoonweg 40 9765 HG Paterswolde	e-mail: glstockmann@hotmail.com tel.050-3095304
Secretaris	Agaath AB-van Zanten Goudsbloemweg 32 9765 HS Paterswolde	e-mail: agaath.ab@planet.nl tel. 050-3093113
Penningmeester	Willem Zandt Burg.J.G.Legroweg 19 9765 AD Paterswolde	e-mail: wzandt@hetnet.nl tel. 050-3094264 gironummer IVN: 0820257
Lid	Ep de Boer Ter Borchlaan 29/A 9728 XA Groningen	e-mail: e.deboer@home.nl tel. 050-5266364
Lid	Aafke Pot-Ellen Zuurstukken 76 9761 KN Eelde	e-mail: a.j.pot-ellen@home.nl tel. 050-3095518

Werkgroepen en contactpersonen

Contactpersoon tussen bestuur en werkgroepen:	Ep de Boer	050-5266364
Bomen, ruimtelijke ordening en milieu:	Agaath AB	050-3093113
Tentoonstellingen en publiciteit:	Leo Stockmann	050-3095304
Planten:	Ynze de Boer	050-3091875
Vogels:	Leo Stockmann (ad interim)	050-3095304
Jeugd:	Aafke Pot	050-3095518
Vlinderkampje:	Tineke van den Berg	050-3094337
	Jille Eilander	050-3091918

foto omslag Ynze de Boer

Voorwoord

De winterperiode van de hele maand december 2010 en begin januari 2011 ligt nog vers in het geheugen. Sneeuw en ijs. Schaatsen op de ijsbaan, maar ook op het Paterswoldsemeer en het Friesche Veen. Snert, kwast, warme chocomelk, Glühwein, het hoort er allemaal bij, evenals de gezelligheid. Vanwege de gladheid op de wegen en op fiets- en wandelpaden heeft de winter helaas ook voor overlast gezorgd. Ik hoop dat u er geen leed van hebt ondervonden.

Veel boosheid is er in de wereld van de natuurbeschermers! Staatssecretaris Bleker kondigde zo maar even aan dat o.a. aankopen inrichting van gronden voor de verdere realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van de baan is. Eerst maar eens herijken vindt hij, een eufemisme voor 'we stoppen ermee'? Helemaal wrang in deze is dat hij zelf een vette subsidie krijgt omdat hij eigen landbouwgrond om heeft laten vormen tot natuurgrond. En ook buiten het EHS gebeuren om zullen plannen voor natuur- en landschapsbescherming met bezuinigingen te maken krijgen. Inmiddels zijn allerlei protestacties gestart. De gezamenlijke provincies (VNG) zijn in gesprek met Bleker vanwege zijn ongehoorde maatregel. Tienduizenden personen in het land hebben zich laten zien bij protestwandelingen op 2 januari en op 19-20 februari. Onze IVN afdeling en Natuurmonumenten organiseerden gezamenlijk een wandeling in De Braak-Vennebroek. Laten we hopen dat de protesten zoden aan de dijk zetten. Kom op voor behoud en herstel van natuur en landschap!

Op 1 februari heeft het bestuur een gezamenlijk overleg gehad met vertegenwoordigers van de werkgroepen. Een zinvol overleg was het en het zal zeker navolging krijgen. Het bestuur heeft veel waardering voor de activiteiten van de werkgroepen. Op 8 maart is er de avond voor (nieuwe) leden en (nieuwe) donateurs in Ons Dorpshuis. Vanzelfsprekend komen we er in het najaarsnummer op terug.

Onze publiciteitsgroep heeft weer een zeer gevarieerd lezingen- en excursieprogramma weten samen te stellen. Met ook een vaartocht!.

Op de Algemene Ledenvergadering van 22 maart zal Anne van der Zijpp na het vergadergedeelte over zijn reis naar Oeganda vertellen. Hij zal u beelden laten zien van het landschap en van vele soorten zoogdieren en vogels. We kennen Anne als een boeiend spreker.

En kent u nog vrienden of kennissen die belangstelling hebben voor de natuur? Neem ze eens mee naar een IVN-activiteit! Het is een manier om, zonder opdringend te zijn, nieuwe leden of donateurs te werven.

Leo Stockmann, voorzitter

Inhoudsopgave

Bestuur en werkgroepen	2
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Jaarverslag 2010	5
Overzicht IVN activiteiten 2010	6
BROM: Bomen, Ruimtelijke Ordening en Milieu 2010	6
Verslag Plantenwerkgroep 2010	8
Snertwandeling in prachtig sneeuwlandschap	9
Aanbieding plantenrapport Spierveen aan wethouder H.Assies	11
Nationale Natuurwerkdag in het Ydersveen.	12
De tuinen van Westerbroek	13
Vlinderkampje “De Duinen” in 2010	17
Oorkonde voor onze IVN-afdeling	19
IVN Jeugdgroepen	21
Programma Vries en Zuidlaren	26
Programma IVN Eelde/Paterswolde voorjaar/zomer 2011	27
Uitgebreide programma Eelde/Paterswolde	28
Toelichting programma Vries	32
Toelichting programma Zuidlaren	33
Vrijwilliger in beeld: Lukas Odding	34
Boeken om te lenen	36
Er komt geen industriële biovergister in het Bunnerveen	37
Overzomerende ganzen ten oosten van Eelde-Paterswolde	38
Voorjaarsimpressie	44
Vliegveld uitbreiding en vleermuizen	45
Drentse districtsdag	47
Steenuilenproject afgerond	48

JAARVERSLAG 2010.

Bestuur. Het bestuur vergaderde het afgelopen jaar 6 keer, waarvan een keer samen met vertegenwoordigers van de werkgroepen. Zij houdt verder jaarlijks contact met de beide andere IVN afdelingen binnen de gemeente Tynaarlo in Vries en Zuidlaren om onze overlappende gemeentelijke activiteiten te coördineren. We kwamen daarvoor dit jaar met de drie besturen bij elkaar in Café Friescheveen waarna we een kleine wandeling langs het Friescheveen maakten. Ook hadden we nog op uitnodiging van wethouder Assies van de gemeente een bijeenkomst waar we over de natuuraspecten van de gemeentelijke plannen werden ingelicht en waar ook wij zaken naar voren konden brengen.

District. Het IVN District Drenthe is wegens ontbrekende bestuursleden opgeheven. De verbinding tussen de afdelingen blijft wel behouden en wordt jaarlijks waargenomen door een van de 11 IVN afdelingen die dan de jaarlijkse districtsdag organiseert, de afvaardiging naar de Landelijke raad waarneemt en zorgt voor de subsidieaanvragen, dit in samenwerking met Marit Stokkentreeff de vrijwilligers medewerkster van het consulentenschap Drenthe, Zij verzorgt verder de kadercursussen binnen de provincie zoals de Natuurgidsencursus

Ledenbestand. We hebben nu 159 leden, 64 donateurs en 14 jeugdeden.

Lezingen, excursies en cursussen. We hadden dit jaar een gevarieerd programma van activiteiten die over het algemeen goed bezocht werden. Ook de vogelcursus was succesvol en goed bezet met 22 deelnemers. Daarnaast leveren we een bijdrage aan de organisatie van de lopende Natuurgidsencursus in Assen waar jammer genoeg maar een van onze eigen IVN leden aan mee doet. Zie activiteiten overzicht 2010.

Werkgroepen. Over de activiteiten van de werkgroepen vindt u verslagen in Groen.

Communicatie tussen en met de leden. Ook binnen het IVN wordt steeds meer gebruik gemaakt van e-mail om activiteiten aan de leden bekend te maken. Van een groot aantal leden is het e-mailadres op dit ogenblik bij het bestuur nog niet bekend. **Daarom nogmaals een oproep om uw e-mailadres door te geven aan Agaath AB: agaath.ab@planet.nl** Op onze vernieuwde website: www.ivn.nl/eeldepaterswolde kunt u allerlei nieuws over de afdeling vinden.

Overzicht IVN activiteiten 2010

28 jan	C.Schaafsma	Lezing over Sterren en Planeten	22
10feb	Jan Komdeur	Lezing over Altruïsme binnen het Dierenrijk	20
21feb	Sieds Rienks	Ganzenexcursie Zuidwest Friesland	afgelast
24mrt	André Eijkenaar	PP Vogels en landschap	24
17apr	Jopie Kardol	Plantenruilbeurs	meerderen
1 mei	Sieds Rienks	Vogelexcursie Drentsche Aa gebied	13
9 mei	Roel Douwes	Plantenexcursie naar het Kleibos	8
6 jun	Jacob de Bruin	Fietstocht door de Onlanden	20
5 jun	IVN E/P	Eelder jaarmarkt/Open dag Kijkboerderij	velen
4 jul	Leo Stockmann	Wandeling door het dal van de Reest	10
5 sep	Leo Stockmann	Wandelroute Het Asserbos	afgelast
19sep	IVN E/P	Open dag Vlinderkampje	55
6 nov	IVN E/P	Natuurwerkdag Ydersveen	30
22nov	Libellenwerkgroep	Lezing Libellen	20
28nov	IVN E/P	Snertwandeling Schipborg-Zeegse	16

Sil's Mode

Voor trendgerichte kleding

*Hoofdweg 202F - 9765 CK Paterswolde
Tel. (050) 309 56 46*

BROM: Werkgroep Bomen, Ruimtelijke Ordening en Milieu 2010

De werkgroep is het afgelopen jaar weer druk bezig geweest met de vele plannen die de gemeente op het gebied van de ruimtelijke ordening maakt. De besluitvorming daarover vergt soms jaren. Bij een aantal procedures is de BROM dan ook langdurig betrokken. Dit jaar hebben we ons na 4 jaar

procederen voor het laatst bezig gehouden met de vergunning voor de bouw van een industriële biovergister in het landelijk gebied bij Bunne. We hebben uiteindelijk gewonnen. De vergister komt er niet. De eigenaar heeft nu plannen vooreen kleinschaliger en efficiëntere vergister bij zijn eigen bedrijf.

De meeste tijd en energie hebben we gestoken in de procedures rond de Baanverlenging van GAE.

De gemeente heeft om de gehele procedure te versnellen, voordat er een uitspraak van de Raad van State over de toestemming voor de baanverlenging is gedaan, alvast deelplannen in procedure genomen. We hebben nu te maken met: 1. Ons beroep bij de rechtbank in Assen over de Flora en Faunawet, (nog steeds geen uitspraak). 2. Het Bestemmingsplan Baanverlenging. 3. Kapvergunningen voor 293 bomen. 4.

Sloopvergunningen voor 5 huizen, 5. Het Project Besluit Compensatie Baanverlenging. Bij al deze procedures gaat het ook over het verlies aan of de compensatie voor verdwijnende natuurwaarden. Daarnaast is er met de directie van GAE en andere betrokkenen een Overleggroep vleermuizenvliegroue gestart. We willen proberen tot een voorieder aanvaardbare oplossing voor een compensatie van de bij de baanverlenging verdwijnende vleermuizen vliegroue langs de Eekhoornstaat en Bunnerzandweg te komen.

Onze bezwaren tegen de bouw van een manege bij De Marsch zijn afgewezen. De bouw gaat door. Wij bemoeien ons alleen nog met de aanleg van compenserende aanplant van houtwallen en bomen.

En dan heeft de gemeente bedacht dat op het terrein ook nog een 39 meter hoge zendmast geplaatst kan worden. We hebben een zienswijze ingediend vanwege aantasting van het landschap in een beschermd dorpsgezicht. We zijn dus nog niet klaar met de locatie De Marsch.

Het Plan Groote Veen is nu in uitvoering. Onze bemoeienissen voor meer natuur in de wijk, zoals een natuurlijk speelgebied en meer nestgelegenheid voor o.a. zwaluwen hebben nog geen resultaat gehad.

Dit is globaal een overzicht van de meeste onderwerpen waar wij het afgelopen jaar tijd en energie in hebben gestoken. In de vorige Groentjes hebt U daar al over kunnen lezen. Er blijft genoeg te doen. We zoeken dan ook versterking van leden, die ook het behoud van het groen en de natuur in onze omgeving ter harte gaat en daar iets van hun vrije tijd in willen steken. Wij hebben jullie nodig. Meld je aan bij de werkgroep of bestuur.

Agaath AB

Verslag Plantenwerkgroep 2010

De plantenwerkgroep is het afgelopen seizoen bezig geweest om een aantal terreinen te inventariseren.

De startvergadering vond plaats op 18 maart. De volgende gebieden zijn geïnventariseerd: (Van de bezochte locaties zijn de aangetroffen plantensoorten op lijsten genoteerd)

Weilandje bij de kruising Zonnebloemweg/Veenstukken

Lemferdinge (stinzenplanten)

Houtwal langs de Hortensiaweg

Houtwal langs de Otto Eerelmanweg

Tuin Muziekmuseum (stinzenplanten)

Deel van het zandpad achter het Bakkersbos

Terrein van Natuurmonumenten aan de Zuiddijk. Hier moeten we volgend seizoen stellig nogmaals verschijnen want het is een buitengewoon interessant gebied. We vonden er o.a. wateraardbei en waterdrieblad.

Het Vlinderkampje

Terrein van Natuurmonumenten in Eelderwolde (terreinen met nieuwe waterplassen) Op verzoek van Jacob de Bruin van Natuurmonumenten hebben we 2 keer dit terrein bezocht. Het is de bedoeling om de komende jaren met deze inventarisaties door te gaan.

Jacob heeft ons op 27 mei in het gebied rondgeleid. Na afloop van deze rondleiding hebben we met Ronald Visser een prachtige wandeling gemaakt door het *Elsburger Onland*.

De volgende excursies zijn gemaakt:

Op 24 juni hebben we een bezoek gebracht aan het *Bongveen* in de buurt van Bunne en op 22 juni hebben we het *Langaarveen* (tussen Norg en Donderen) bezocht. We vonden hier o.a. beenbreek en lavendelheide.

Ook werd nog een bezoek gebracht aan *de Heemtuin van het IVN in Peize*.

Op 29 juli hebben we op verzoek van Ep de Boer *het weiland naast zijn huis aan de Terborchlaan 29/A* geïnventariseerd.

Op zondag 9 mei waren een aantal mensen van de plantenwerkgroep aanwezig bij een plantenexcursie naar de Kleibosch in Roderwolde onder leiding van Roel Douwes, ecooloog bij Natuurmonumenten.

Zoals je ziet: een overvloed aan boeiende activiteiten. Heb je zin om volgend seizoen mee te gaan, bel of mail met:

Ynze de Boer, coördinator plantenwerkgroep

ynzedeboer@hetnet.nl

050-3091875

Snertwandeling in prachtig sneeuwlandschap,

excursieverslag 28 december 2010

De snertwandeling is al een lange traditie. Aan het eind van het oude jaar of aan het begin van het nieuwe jaar wordt er ergens gewandeld en snert gegeten. De wandeling, onder leiding van Ynze de Boer en Leo Stockmann, begon bij restaurant Drentsche Aa te Schipborg en ging eerst langs de oostflank van het dal van het Schipborgsche diep. We beklommen de door sneeuw en sleetje rijden glad geworden Kymmelsberg en hadden vanaf de berg een prachtig uitzicht over het prachtige wit besneeuwde dal. Via de Schapendrift liepen we in zuidelijke richting naar het vrij nieuwe landgoed De Schipborg met daarin de Berlage boerderij, te zien via een brede zichtas. Via een hoogholtje staken we het Schipborgsche diep over en op de westflank liepen we langs bos, heide, duintjes en Siepelpas van Zeegse naar het restaurant, waar de lunch voor ons klaar stond: snert met roggebrood en spek (of naar wens tomaten- of mosterdsoep). Een glaasje Glühwein viel er na zo'n wandeling natuurlijk ook goed in. Er waren 16 deelnemers.

Groep op de Kymmelsberg

foto Leo Stockmann

Gezicht vanaf de Kymmelsberg

foto Leo Stockmann

WERELD WINKEL

van en voor wereldburgers

Voor cadeaus met een verhaal.
Wereldwinkel Eelde-Paterswolde, Hoofdweg 223

STER-ACCOUNTANTS

accountants en belastingadviseurs

Accountancy
 Fiscale advisering
 Loonadministraties
 Belasting aangiften
 Startersbegeleiding

REGISTER ■
 BELASTING ■
 ADVISEURS ■

Jan Pelleboerplein 1 • 9765 BR Paterswolde • Tel. 050 - 3090233
 Fax 050 - 3090360 • www.steraccountants.eu • info@steraccountants.nl

Aanbieding plantenrapport Spierveen aan wethouder H.Assies

Wethouder Harm Assies laat het rapport zien dat Leo Stockmann (l) en Ynze de Boer hem aanboden.

Op 29 november was er 's middags in het Sprookjeshof te Zuidlaren een bijeenkomst van de gemeente Tynaarlo (beleidsambtenaren op het gebied van Groen en Landschap en wethouder H. Assies) met de IVN-afdelingen Vries, Eelde-Paterswolde en Zuidlaren. Gesproken is over allerlei zaken betreffende natuur en landschap. Van IVN Eelde-Paterswolde waren Agaath AB, Leo Stockmann (voorzitter) en Ynze de Boer aanwezig. Op de agenda stond ook de aanbieding van het rapport "Inventarisatie oever- en waterplanten van waterlopen in de wijk Spierveen in Eelde-Paterswolde" aan wethouder Assies. Onze plantenwerkgroep heeft in 2009 de inventarisatie gedaan. Ynze de Boer en Leo Stockmann hebben het verslag geschreven. En zij waren het ook die het rapport aan de wethouder aanboden. Het is belangrijk dat de gemeente weet heeft van natuurwaarden in haar gebied. Met haar beheer kan zij daar dan rekening mee houden. Er werden 145 soorten aangetroffen, te verdelen onder 44 plantenfamilies.

Kijkt u op de site van het IVN bij werkgroepen/planten dan krijgt u een indruk van de inventarisatie.

Nationale Natuurwerkdag in het Ydersveen.

foto Ynze de Boer

De Natuurwerkdag op zaterdag 6 november jl. was een groot succes. Jannie van der Veen van Dorpsbelang Yde opende de werkdag en heette iedereen van harte welkom. Nadat een medewerker van Landschapsbeheer Drenthe de nodige instructies had gegeven, gingen we met ongeveer 20 mensen aan de slag. Gelukkig was het weer uitstekend, zodat we de regenkleding ingepakt konden laten.

Er werd op diverse plaatsen gewerkt. Een groep is bezig geweest met het opschonen van een dicht gegroeide watergang. Op andere plekken werden veenputten uitgediept, bomen gekapt en opslag verwijderd. Ook zijn een aantal kinderen o.a. die van de jeugdwerkgroep van het IVN Eelde/Paterswolde de hele morgen ijverig in het terrein bezig geweest. Na een ruime koffiepauze werden de werkzaamheden weer hervat.

Al met al kunnen we terugblikken op niet alleen een geslaagde, maar ook een heel gezellige dag. Het is een prettige ervaring om met een aantal gelijkgestemden in de natuur bezig te zijn.

Om een uur of half een werden de activiteiten gestaakt voor het nuttigen van een heerlijke kop erwtensoep. Als beloning voor onze noeste arbeid kregen we een mooie drinkbeker mee, aangeboden door Landschapsbeheer Drenthe.

Ynze de Boer

foto Ynze de Boer

De tuinen van Westerbroek

Inleiding

Op zaterdag 11 september 2010 was het weer Open Monumentendag. Deze had dat jaar als thema ‘De smaak van de 19de eeuw’. Bij de voorbereidingen leek het de lokale organisator, de Werkgroep Monumenten van de Historische Vereniging Ol Eel, zinvol om één van de vele landhuizen in Eelde-Paterswolde open te (laten) stellen voor Jan Publiek. Aanvankelijk viel de keus op Villa Java (Hoofdweg 232), maar dat mocht alleen bezichtigd worden vanaf het trottoir, niet dus. Jan ten Pas, die in de laatste jaren nauw contact heeft gehad met de familie Westers bij de samenstelling van het Ol Eel-jubileumboek ‘De Heren van Paterswolde’, wilde wel een poging wagen om Westerbroek (Hooiweg 214) opengesteld te krijgen; dat gelukte. Met mwJ. Westers-Barlagen bezochten Henk van Bergen en ik het Huis en de tuinen. Voor Groen zijn de laatsten interessanter dan het gebouw, wellicht. Hieronder volgt hun beschrijving, van het huis alléén de buitenkant.

Huize Westerbroek

Het pand is duidelijk symmetrisch van opbouw. Opvallend is de monumentale hoofdingang, een havezategroen geverfde deur achter een trappartij met bollen en kettingen. Op de begane grond achter bestaat de

achteringang uit een voormalig klompenhuis, ook donkergroen geverfd. Rechts daarvan ligt de woonkeuken, links de zitkamer. Beide vertrekken waren vroeger bestemd voor het personeel, terwijl de hoofdbewoners op de eerste en tweede verdieping huisden; trappen leiden naar deze etages. De buitenkant was lange tijd wit bepleisterd, maar is gezandstraald en vertoont nu weer de oude rode kleur (vergelijk Paleis 't Loo!). Aan de achterkant hangt links naast de deur de Bel van Westerbroek. Als die eertijds luidde, betekende dat, dat het schafttijd voor de werklieden op het land was. Maar ook de buurt hield rekening met dit klokgelui(d).! Mijn vader (1906-1992), die hier in 1909-1928 aan de Hooiweg woonde, heeft dit aan mij doorgegeven. Het Huis is gebouwd op een heuvel, van zand uit de vijver. Daardoor is een 'gelaagde' tuin ontstaan, het huis en een deel van de voortuin hoger en de achtertuin lager.

De toegang tot Westerbroek

foto Ynze de Boer

De voortuin

Westerbroek's voortuin is aangelegd in de geest van Lucas Pieter(s) Roodbaard (1782-1851). De gelijkenis met De Braak (1825), De Duinen (1830) en de tuin van havezate Oosterbroek (1836), allen door deze

tuinarchitect ontworpen, is opvallend. Ook in deze zogenaamde Engelse landschapsstijl aangelegd zijn die van Vennebroek en Vosbergen (Vroom, Glimmen) en de westelijke kant van de (achter)tuin van Lemferdinge. Eén van de kenmerken is, dat bij een zicht op de vijver deze ‘ergens’ schijnt dóór te lopen. Daardoor lijkt de waterplas groter dan zij in wezen is. Dat is ook bij Westerbroek het geval. Om de vijver lopen slingerpaden naar de hoofdingang met trap; men betreedt bij het opengaan ervan feitelijk de eerste verdieping. Twee smalle slingerpaden leiden naar het achterhuis, een verdieping lager. Het noordelijke (met poortdeurtje) is het oudst en was bedoeld voor het personeel; het zuidelijke is van recente tijd.

De voortuin wordt omzoomd door beuken en eiken en erin bevinden zich fraaie lantarens, beelden van de god van de muziek en de kunst Apollo en de jachtgodin Diana en -op een uitgekiende plek- een groen pot als kunstwerk. De schuur van hout is als het ware aangepast aan het geheel. Van de garage, die reeds vóór de komst van de familie Westers was gebouwd, is dit minder goed te zeggen. Maar wie weet, wat klimop al niet vermag... In het noordoostelijk deel van de voortuin ligt een grote droge plek, de plaats, waar eertijds de eerste boerderij stond. Het monumentale toegangshek -let op het voetgangershek!- is geheel gerestaureerd en dateert van rond 1890.

De achtertuin

Deze is laaggelegen en zeer diep, zeker 500 meter. Heen en terug legt men ongeveer een kilometer af! De breedte is ook aanzienlijk en wisselt, achter breder (200 m) dan voor (100 m). De grens met het terrein van de boerderij is grillig en te wijten aan het feit, dat Huis en hoeve (‘meijerij’; eerder tuinhuis, daarna schuur) vroeger één erf hadden. Naar achteren fungeert de ronde vijver min of meer als een verkeersknooppunt; hier komen zichtlanen en -lijnen samen. Het padenstelsel doet denken aan dat van een sterrenbos. Middenop in de lange achtertuin staat een rij stevige eiken. Verder bestaat de flora uit: nog meer eiken, beuken, berken, dennen, hulst (in combinatie met eiken), gulden roede, Gelderse roos. De meeste bomen en struiken zijn hier op natuurlijke wijze gegroeid. Markante details van de achtertuin zijn: een binnenpad met ‘berceau’, een picknicktafel, een beeld van Hercules met leeuwenkop en -huid, een grasheuvel, opgebouwd met zand uit de vijver van de zuiderburen, een weiland en geheel achterin rechts in de hoek een zogenaamde jachtstoel, gesmeed door Reinder Horst (Schoollaan 19, Paterswolde). Tussen landgoed Westerbroek en het Eelderdiep komt veel

fauna voor, o.a. reeën. Ik heb pal voor het Huis eens een wintersprong meegemaakt.

Wintersprong

Vijf reeën ('herten') staken de Hooiweg over, richting Westerbroek, pal voor de bumper van de auto van mijn zoon Chris, die achter het stuur zat. "Dat komt hier regelmatig voor", was zijn berustend ant woord. De laatste ree durfde de sprong niet te wagen en keerde terug naar De Braak. De rest verdween in het sterrenbos achter Huize Westerbroek. Hopelijk zijn de vijf later weer verenigd.

Slot

Westerbroek is op de Open Monumentendag 2010 redelijk bezocht. 's Morgens waren er slechts zes bezoekers, in de voormiddag acht. Maar vanaf 2 uur bleef de stroom kijkers maar komen! Uiteindelijk registreerden Ten Pas, Van Bergen en Schaafsma toch nog ruim 40 bezoekers. Hiertussen bevond zich de vrijwel voltallige bemanning van ons weekblad Dorpsklanken. De redactie had besloten om de jaarlijkse uitstap in de eigen (vroegere) gemeente te houden en wel volgens een route, die traditiegetrouw (sinds 2003) door ondergetekende wordt uitgezet. Al met al, een leerzame dag, zowel voor de bezoekers als de organisatoren.

Eelde, 31 december 2010 (Oudejaan)

Cathrinus Schaafsma

Geraadpleegde literatuur:

Hack, Henk, Mensen en monumenten in Eelde. Bedum, Profiel, 1998, 2de druk 2004, 3de druk 2007. Pas, G. Jan ten, Landgoed Westerbroek (informatievel Open Monumentendag 2010)

Pas, G. Jan ten, De Heren van Paterswolde. Eelde / Groningen, Historische Vereniging Ol Eel / Doorn Drukkerij, oktober 2010

Schaafsma, Huis en tuinen van Westerbroek (informatievel Open Monumentendag 2010). Eelde, 1 september 2010.

voor al uw drukwerk!

Mercuriusweg 11
9482 WK Tynaarlo
Tel.: (0592) 54 45 41
Fax: (0592) 54 46 31
www.printstudiozeven.nl
E-mail: info@printstudiozeven.nl

Openingstijden:
maandag t/m vrijdag
van 09.00 - 17.00 uur

Koffie met Jacob de Bruin

foto Tineke van den Berg

Vlinderkampje “De Duinen” in 2010

De grote klussen voor de realisatie vlinderkampje waren in 2009 afgerond. Afgelopen jaar konden we ons vooral richten op het normale onderhoud en de voorlichting. In het informatiebord hangen we zeer regelmatig gegevens op over bloeiende planten en struiken op het terrein. Extra aandacht is er voor de “plant van de week”. We ontvingen diverse groepen, zoals Groei en Bloei, Vrouwen van Nu, tuinclub de Minkeblom, de IVN/Trias natuurclub. De bezoekers zijn enthousiast, uitleg over de manier van beheer blijkt heel nuttig te zijn. Vooral over de planten en het onderhoud van de cultuurtuin zijn vele vragen. De meesten vinden het bijzonder dat we de wei en onder-/tussenbeplanting bij de struiken met de zeis maaien. Af en toe komt er “hoog bezoek”, zoals Jacob de Bruin van eigenaar Natuurmonumenten en Jaap Nanninga, beleidsambtenaar van de gemeente Tynaarlo. Met de onderwijs coördinator van het IVN consulentenschap hebben we afspraken gemaakt om groepen 3 en 4 van de Eelder scholen met buiten”lessen” te ontvangen. Dat zal dit voorjaar in mei gebeuren. We hebben met de gemeente overlegd over het weiland ten zuiden van het

vlinderkampje. Daar is de uitbreiding van de begraafplaats gepland. We hebben aangegeven welke struiken we waar het liefst geplant zien met het oog op de bezonning en de insecten. Vele Eeldenaren, jong en oud, hebben het vlinderkampje inmiddels ontdekt. Voor sommigen is het een plek van rust en genieten, anderen volgen de ontwikkelingen van de flora en fauna nauwgezet. Een eldorado voor fotografen! Een aantal opvallende bijzonderheden van afgelopen jaar: er waren bijna geen distelvlinders, wel veel kleine vossen en gamma-uiltjes. Op het helmkruid ontdekten we een prachtige rups. Dat bleek de rups van de helmkruidvlinder te zijn, een nachtvlinder. Ook werden we verrast door een eikepage die 's morgen vroeg dauw van het gras dronk. Deze vlinder zie je bijna nooit, omdat hij hoog in de kronen van eikenbomen vliegt. In 2011 zal de werkgroep weer enthousiast deze prachtige plek beheren, vol verwachting welke planten en dieren er zullen komen en gaan.

Tineke van den Berg

Rups van de helmkruidvlinder

foto Bertus v.d. Velde

**Arends
Coiffures**
HAIR DESIGN

Hoofdweg 217, 9765 CG Paterswolde, tel.050-309 45 50

Oorkonde voor onze IVN-afdeling

Zaterdag 20 november was er een IVN dag in Hilversum. De dag stond in het teken van het 50 jarig bestaan van het landelijk IVN. Leden die 50 jaar of langer lid waren en afdelingen die 50 jaar of ouder waren kregen een oorkonde aangereikt uit handen van voorzitter mevrouw Chris Hofkamp. Dit gebeurde in een van de studio's van het Mediapark. Onze afdeling bestaat al 63 jaar en dus kreeg onze afdeling ook een oorkonde. Tineke van den Berg en Leo Stockmann (voorzitter) namen de onderscheiding in ontvangst. Tevens kregen de lang bestaande afdelingen het boek 'De natuur als bondgenoot, De wereld van Heimans en Thijssen in historisch perspectief' aangeboden. De dag kon verder ingevuld worden met een natuurwandeling en/of een bezoek aan Beeld en Geluid. De wandeling o.l.v. een gids van IVN afdeling het Gooi en Omstreken ging over de Westerse- en Bussumerheide en de daar gelegen Natuurbrug (over snelweg en spoorbaan) Zanderij met aansluitend een bezoek aan het infocentrum van Het Goois Natuurreservaat. De dag werd bezocht door ca. 800 personen. Dat zouden er nog meer zijn geweest als treinverkeer via Utrecht mogelijk was geweest. Maar door een brand in het regelcentrum aldaar was dat onmogelijk.

Biologisch vlees

zeker (w)eten!

Limousin Rundvlees

direct van de Boerderij

Openingstijden

Boerderijwinkel:

vrijdag van 10.00-18.00

zaterdag van 10.00-13.00

† Hoogveld

Westerhorn 43 Eelde

tel.050-309 6468

www.hoogveld.nl

Tuin Centrum
Fa. W. Rutgers
Sterk in het groenewerk

- Voor al uw kamer en tuinplanten
- Levering van alle soorten bloemwerken

Hoofdweg 242

Paterswolde

tel: 050-3091749

KOM KIJKERS
KIJKEN

Combi Sipkes
De Verrekijker-
specialist.
Alle topmerken

Swarovski
Zeiss
Leica
Bynolyt
Swift

Verrekijkerwinkel.nl

A collection of various camera lenses and optical elements, including objective lenses, eyepieces, and filters, arranged in a grid-like pattern on a dark background.

SIPKES [●●]

beeldbepalend

Poellestraat 19, 9711 PG Groningen | 050 312 86 84
www.combigroningen.nl

IVN-jeugdgroepen

IVN heeft twee jeugdgroepen.

De jongste groep is voor kinderen van 6 – 8 jaar.

De organisatie en administratie worden gedaan door het TRIAS

Het programma wordt bedacht en uitgevoerd door vrijwilligers van het IVN

Deze groep kwam in de herfst acht keer op een woensdagmiddag van

14.00-16.00 bij elkaar. Er waren zeven deelnemers.

Er was een nieuwe vaste begeleider: Clemens van Haasteren, waar we erg blij mee zijn.

De groep start vanuit Ons Dorpshuis aan de B.Boermalaan

De kosten bedragen €25,- per 8 keer en worden betaald aan het TRIAS

Wat hebben we in de herfst gedaan?

We zijn op zoek gegaan naar de geheimen van het bos. Door goed te kijken, te luisteren, te voelen en te ruiken kun je achter veel geheimen komen!

We hebben zwerfvuil verzameld. Met een kruiwagen, plastic zakken in draagringen en handgrijpers van de gemeente hebben we 4 zakken zwerfvuil verzameld!

We zijn natuurlijk ook op pad gegaan om paddenstoelen te zoeken. We hebben tamme kastanjes gevonden en gegeten, ransuilen gezien en hun braakballen verzameld.

De nestkastjes bij landgoed Vennebroek zijn door ons schoon geveegd.

Daarvoor moesten we wel op een hoge ladder, maar dat was juist spannend!

In de vogelkijkhut konden we door een telescoop de vogels van heel dichtbij zien! We hebben een voedertafel voor de vogels gemaakt en een vetbol en pindaslingers. We hebben ook nog een vogelquiz gedaan.

Als afsluiting van de herfstclub kregen we lekkere pannenkoeken.

Eind maart begint er weer een nieuwe club.

Daarvoor kunt u uw kind opgeven bij het TRIAS.

De kant en klare voederplanken worden trots getoond foto Aafke Pot

Op het programma staan o.a. Op zoek naar de lente, kijkboerderij, wat vliegt er? wonen in het bos, op bezoek bij de imker, van boom tot plank, waterbeestjes en een verrassingstocht.

Gelukkig wil Clemens ook bij de voorjaarsgroep weer meedraaien als vaste begeleider. Na de zomer wil hij echter weer tijd hebben voor andere dingen. Daarom nu alvast een **oproep**.

Wilt u in de herfst acht keer op een woensdagmiddag met de jeugd op pad, meer over de natuur te weten komen en de natuur weer zien door de ogen van een kind, grijp dan nu uw kans en geeft u zich alvast op als nieuwe begeleider. Dat kan bij Aafke Pot-Ellen: a.j.pot-ellen@home.nl Natuurlijk kunt u ook bij haar terecht als u eerst meer informatie wilt.

De **SUPER-IVN jeugd club** is voor 9-12 jarigen

Eén keer per maand op zaterdagochtend van 9.30 – 12.00 uur vanuit “ons Honk” bij muziekmuseum Vosbergen komen we bijeen.

Er zijn momenteel dertien leden.

Kosten: jeugdlidmaatschap IVN €14,- per jaar

We begonnen het herfstprogramma met een erg geslaagde vleermuizenexcursie onder leiding van Jacob de Bruin van Natuurmonumenten. Altijd spannend is het in het donkere bos. De vleermuizen lieten zich zien en horen. Dat horen konden we met behulp van een batdetector. Elke vleermuissoort heeft z'n eigen geluid. De belangstelling was groot: jeugdleden, broertjes, zusjes, vriendjes en ouders waren er.

We hebben touw gemaakt van verschillende materialen, want stel je hebt een hut gebouwd en je wilt die vastsjorren, wat kun je dan gebruiken? En hoe lijkt een armband van groen spul dat we in de buurt vinden? Ons zakmes kwam hierbij goed van pas.

Elk jaar doen we met de club mee met de landelijke natuurwerkdag. Deze keer was de belangstelling van de jeugdgroep matig. Maar het was een mooie dag en we hebben heel veel werk verzet. Veel geleerd en het leuk gehad.

Het thema in december was: Wat dieren in de winter eten. En inderdaad, het was winter en koud. We vonden sporen en etensresten van dieren in het bos. En ook een aantal prachtige dieren. Welke dat zijn weten alleen de deelnemers! Bij Gerda kregen we chocolademelk om weer warm te worden. Daar hadden we mevrouw Braams uitgenodigd. Zij vertelde ons verhalen over egels en haar egelopvang. Ook gaf ze antwoord op de vele vragen, o.a. dat je een egel wel kattenvoer mag geven, maar nooit melk. Van melk raken ze namelijk aan de diarree.

In januari hebben we dieren van de kinderboerderij van De Brinkstichting in Vries vertroeteld. We gaven ze eten, drinken, brood, hooi en water. In februari hebben we een natuuropdrachtenspel gedaan.

Wil je ook meedoen met onze groep of wil je informatie mail dan met Aafke Pot-Ellen: a.j.pot-ellen@home.nl

Hieronder kun je nog lezen wat er dit voorjaar op het programma staat. Voorjaarsprogramma Super-IVN jeugdclub (9 – 12 jaar)

12 maart: We gaan met hout aan de slag.

9 april: Vogels

14 mei: Heide/slangen

25/26 juni: Kampeerweekend

Micadeau

Interieur & Fashion

Hoofdweg 179
9765 EK Paterswolde
050-3094640

**CADEAU'S • TASSEN • SJAALS
SIERADEN & KLEDING**

Tevens zijn wij het Toeristen Informatie Punt

""Florahof" Tuincentrum

*Aangesloten bij de Vereniging
van hoveniers en
groenvoorzieners*

Tuinaanleg
Beplanting
Onderhoud

T.W.Ubels

Burg. Legrow eg 34
9761 TC Eelde

tel: 050-3094756
fax: 050-3095236

www.tuincentrumflorahof.nl

E. ROLFES

Hoofdweg 176, Paterswolde
tel. 050 - 309 24 91

Ruime sortering:
Hengelsport - Voeders - Zaden
Dierbenodigdheden
Laarzen - Wietzes klompen, enz

PROFILE
DE FIETSSPECIALIST

Mulder

Hoofdweg 92, Eelde, Tel. (050) 3091321
www.profilemulder.nl

Henk van de Bult
uw Tweewieler-Specialist

Dealer van
AGU • MERIDA • BATAVUS
Hoofdweg 65a
9761 EB EELDE
tel. 050 - 309 65 06

meulman

Tuinhout

Grenen planken
Palen 7x7
Vlonderpalen
geprofileerd
Hardhout div. diktes

**Doe-het-zelf- en hout-
markt**

Duinstraat 1, 9765 BC
PATERSWOLDE
Tel. 050 309 14 57

Zetels Swarovski
Tento bausch & Lomb
Gekr. roodstaart
Kerkuil

**GEEF VOGELS EEN KANS
MET JAN DOEVENDANS**

Opticon Optolyth
KOWA Bresser
Gier- & Huiszwaluw
Ugors

Oeverpieper
Slagretten
Life traps
Koffie

**DOOR KIJKERS, NESTKASTEN OF TELESCOPEN
BIJ BUITENBEDRIJF BBZ TE KOPEN**

Mistnetten
Mag Lite lampen
Vangdagen
Loupes

Geluidsinstallaties
Mussenpotten
Rechtzaken
Lezingen

**OF LAAT UZELF EENS EEN DAGJE VERWENNEN
DOOR VOGELS IN DE HAND TE LEREN KENNEN**

Spreeuwenspotten
Voederschalen
Excursies
Statieven

Persoonlijke aandacht
Columns
Binoculairs
Vakantiewoningen

**HET IS ALLEMAAL NIET DUUR
MAAR WEL ... PUUR NATUUR!**

050-3145027
e-mail: BBZ@INN.NL
bedankt voor het luisteren

Verhalen in 3 talen
Geboortes
Boeken
MEF-reportages

Programma IVN Vries 2011

Woensdag 13 april	Cursus “wilde bloemen”
Woensdag 27 april	Cursus “wilde bloemen” 2
Zaterdag 23 april	Plantenruilbeurs
Dinsdag 3 mei	Lezing over vleermuizen met excursie.
Zaterdag 28 mei	Excursie naar de “Drentsche Aa”.

Programma IVN Zuidlaren 2011

Donderdag 7 april	Lezing over de “Drentsche Aa”
Zaterdag 9 april	Excursie naar de “Drentsche Aa”.
Zondag 17 april	Vroege vogelexcursie in Hunzedal
Zondag 15 mei	Wandelexcursie ‘Van Galgenberg tot Hilligessloot’
Woensdag 8 juni	Flora excursie Drentsche Aa-gebied
Zondag 19 juni	Excursie Fochteloërveen
Zondag 10 juli	Bomenexcursie over het Dennennoord terrein
Zaterdag 27 augustus	Excursie bijen en insecten
Zondag 2 oktober	Natuurspeurtocht
Donderdag 20 oktober	Lezing over Spinnen.

Programma IVN Eelde Paterswolde voorjaar/zomer 2011

Dinsdag 22 maart	Jaarvergadering
Zondag 3 april	Excursie naar de Strubben en het Kniphorstbos
Woensdag 13 april	Lezing door Ben Hoentjen “Natuur in Drenthe”
Zaterdag 16 april	Plantenruilbeurs
Zaterdag 14 mei	Leefbaarheidsommetje, wandeling Vlagt wedde-Smeerling
Zondag 22 mei	Plantenexcursie naar Lieveren
Zondag 29 mei	Boottocht Zuidlaardermeer en bezoek aan de Leinwijk
Zaterdag 18 juni	Wandeling Lettelberter Petten
Zondag 11 september	Open Middag IVN
Zaterdag 5 november	Nationale Natuurwerkdag
Zaterdag 16 april	Drentse Districtsdag te Anloo

Programma IVN Eelde/Paterswolde voorjaar/zomer 2011

Dinsdag 22 maart

Algemene ledenvergadering

Na afloop van het officiële deel van de vergadering houdt Anne van der Zijpp een lezing over Oeganda. Hij maakte in de kerstvakantie 2007/2008 met een aantal vrienden een kampeerreis in dit dicht bevolkte land, dat op de evenaar ligt. De bevolking is arm, maar er heerst geen gebrek aan voedsel. Van het regenwoud is helaas weinig overgebleven, want vrijwel elk stukje grond wordt benut voor de landbouw. Sporen van het regime van de vroegere dictator Idi Amin zijn er vrijwel niet meer.

De reis stond onder leiding van Hamlet's Birding Tours die busjes met chauffeurs en gidsen had geregeld. Het werd een zeer (in)spannende trip van 15 dagen met waarnemingen van 32 soorten zoogdieren en meer dan 300 vogelsoorten. Hierover vertelt Anne op deze avond nog veel meer en hij laat prachtige foto's zien die hij tijdens deze trip heeft gemaakt.

Aanvang 20.00 uur in Ons Dorpshuis

Zondag 3 april

Excursie naar de Strubben en het Kniphorstbos

We hebben onze dorpsgenoot de heer Geessienus Eggens bereid gevonden een excursie voor ons te leiden naar de Strubben en het Kniphorstbos. De heer Eggens weet veel over deze terreinen te vertellen. Hij heeft enige jaren geleden een cursus gevolgd over de archeologie van Drenthe, georganiseerd door het Drents museum en het Hunebedmuseum. In De Strubben en het Kniphorstbos is nog veel uit de archeologie van Drenthe te zien. Er zijn dan ook archeologen die Drenthe daarom ook wel het Pompei van Nederland noemen en deze twee gebieden het Pompei van Drenthe. De start van de wandeling is in Het Kniphorstbos bij hunebed D VII. Onderweg zien we diverse grafheuvels, 2 gesloopte hunebedden, een uitgestoven kruispunt (berenkuil), karrensporen, beukenbomen op rabatten en tenslotte de Galgenberg, een grafheuvel met een rijke geschiedenis. Daarna gaan we naar de Strubben, een aanliggend gebied dat heel lang militair oefenterrein is geweest waar de bodem heel lang onberoerd is gebleven, zodat er nog veel uit ver verleden tijden bewaard is gebleven. We

wandelen door het bos naar het Boekweitveen (een pingoruïne) met grafheuvels en vervolgens via hunebed DVII over de hei met karrensporen, grafheuvels en strubben, een soort stobbige eiken. Tenslotte gaan we door het bos langs nog een aantal grafheuvels terug naar het startpunt.

De wandeling neemt ongeveer 3 uur in beslag. Om circa 13.00 uur zijn we weer in Eelde terug.

Vertrek 9.00 uur vanaf het Kampje

Opgave bij Leo Stockmann 050-3095304 of bij Ynze de Boer 050-3091875

Woensdag 13 april

Lezing door Ben Hoentjen “Natuur in Drenthe”

Vorig jaar verscheen het interessanterapport “Natuur in Drenthe, zicht op biodiversiteit”. Het boek geeft een goed overzicht over de flora en fauna in Drenthe. Ben Hoentjen is een van de samenstellers van het boek. Hij zal ons deze avond veel vertellen over de kenmerkende natuurwaarden en de meest opvallende ontwikkelingen. Bijzonder is dat de provincie landelijk en soms internationaal gezien een belangrijke rol vervult. Ook lokaal aanwezige natuurwaarden komen aan bod. Zo blijken in Noord Drenthe opvallend veel oranjetipjes voort te komen. Wie meer wil weten over onze flora en fauna, de veranderingen en de toekomst daarvan, mag deze lezing niet missen!

Aanvang 20.00 uur in Ons Dorpshuis.

Zaterdag 16 april

Plantenruilbeurs

Ook dit jaar wordt deze beurs gehouden in de tuin van Jopy Kardol aan de Esweg nummer 23 in Eelde. Ieder jaar groeit het aantal toeschouwers en dat ligt natuurlijk een beetje voor de hand want de plantenruilbeurs is niet alleen een ideale gelegenheid om mooie plantjes te scoren maar ook een plek om onder het genot van een (gratis) kopje koffie met tuinliefhebbers te praten en ervaringen uit te wisselen. Mocht u geen planten in kunnen brengen, dan bent u uiteraard ook van harte welkom. De hoeveelheid planten die ieder jaar wordt ingebracht is zo groot dat niemand met lege handen naar huis hoeft te gaan.

De beurs gaat open om 10.00 uur en sluit om 12.30 uur.

Zaterdag 14 mei

Leefbaarheidsommetje, wandeling Vlagtwedde-Smeerling

Deze wandeling is nieuw ontwikkeld. Het is een zeer gevarieerde landschapswandeling langs en door boerenland, houtsingels, een hersteld beekdal (Ruiten Aa), een beschermd dorpsgezicht (Smeerling, oude Saksische boerderijen en prachtige beplantingen; misschien een pauze voor een kopje koffie bij het Theehuys) en oud bos (Metbroekbos).

De route is 9,5 km, maar mocht de wandeling te lang te worden, dan is afkorting goed mogelijk. Een zo afwisselend oud landschap herbergt veel natuur. Vooral vogels zullen aandacht krijgen, maar ook niet-vogelaars zullen volledig aan hun trekken komen.

Vertrek per auto om 9 uur vanaf Kampje te Eelde. Start van de wandeling is vanuit het centrum van Vlagtwedde

Stevig schoeisel aanbevolen. Neem ook wat eten en drinken mee.

Kosten voor meerijders: € 5,-

Aanmelding bij Leo Stockmann, 050-3095304 /
glstockmann@hotmail.com of bij Ynze de Boer, 050-
3091875/ynzedeboer@hetnet.nl

Zondag 22 mei

Plantenexcursie naar Lieveren .

Roel Douwes is weer bereid om met ons een plantenexcursie te houden.

Deze excursie vormt ieder jaar voor plantenliefhebbers een van de hoogtepunten in ons excursieprogramma.

We gaan dit jaar naar een van de mooiste stukken beekdal in Noord-Drenthe, het Lieverense diepje met zijn fraaie landschappelijke overgangen van bos en heide naar het beekdal.

We vinden hier een rijke flora met adderwortel met heel veel soorten zeggen en orchideeën.

Vertrek per auto om 9.00 uur vanaf het Kampje. Om ongeveer 13.00 uur zijn we weer terug.

Laarzen aanbevolen. Koffie meenemen, want de horeca is niet in de buurt.

Aanmelding bij Leo Stockmann, 050-3095304 /
glstockmann@hotmail.com of bij Ynze de Boer, 050-
3091875/ynzedeboer@hetnet.nl

Zondag 29 mei

Boottocht Zuidlaardermeer en bezoek aan de Leinwijk

We gaan een rondvaart maken en deze keer op het prachtige Zuidlaardermeer.

Om 10.00 uur gaan we aan boord van fluisterboot “De Doeker” van het Groninger Landschap bij paviljoen “De Leine” in Kropswolde. Doordat de boot weinig diepgang heeft kunnen we heel dicht langs de oevers varen. Het meer is een onderdeel van het beekdal van de Hunze en was in de Middeleeuwen een groot veenmoeras. Door een verstopping in de Hunze is in de 12de of 13de eeuw het meer ontstaan.

Na de rondvaart brengen we een bezoek aan het natuurgebied de Leinwijk, dat o.a. dient als een soort veldlaboratorium voor onderzoek naar de invloed van de waterdynamiek en de wisselende waterstanden op de plantengroei en de waterkwaliteit.

We gaan hier de uitkijktoren beklimmen, die een riante blik biedt op het meer. Ook kijken we naar de windmolen Kikkoman, die zorgt voor de waterdynamiek in het gebied.

Vertrek per auto om 9.30 uur vanaf het Kampje in Eelde.

Als er voldoende tijd over is kunnen we eventueel nog een kopje koffie drinken op het mooie terras van paviljoen De Leine.

Onze gids is de heer Henk Mulder, vrijwilliger bij het Groninger Landschap.

De ruimte in de boot is beperkt. Opgave vóór vrijdag 27 mei.

Dat kan bij Leo Stockmann 050-3095304 of bij Ynze de Boer 050-3091875

Het ligt in de bedoeling dat we omstreeks 13.00 uur weer in Eelde arriveren.

De kosten voor deze excursie bedragen 5 euro per persoon. Deze kunt u tijdens de tocht (graag met gepast geld) betalen.

Zaterdag 18 juni

Wandeling Lettelberter Petten

De Lettelberterpetten zijn zogenaamde petgaten, ontstaan na turfwinning.

Maar de petten zijn na de winning dicht gegroeid met bomen, voornamelijk zwarte elzen. Aan de oostkant van de petten is jaren geleden een nieuwe waterplas gegraven. Daar staat een vogelkijkhut. De petten maken deel uit van het Leekstermeergebied, dat aangewezen is als internationaal belangrijk wetland. De petten liggen temidden van weids en open veengraslandgebied.

Het Leekstermeergebied is rijk aan bijzondere planten- en diersoorten. Bosvogels, weidevogels en moerasvogels, we zullen ze horen en zien. De wandelroute is ca. 2,5 km.

Vertrek per auto om 9 uur vanaf Kampje te Eelde. Start van de wandeling is vanaf een parkeerplaats bij het informatiecentrum aan de Hooilanden bij Lettelbert.

Aanmelding bij Leo Stockmann, 050-3095304 / glstockmann@hotmail.com of bij Ynze de Boer, ynzedeboer@hetnet.nl / 050-3091875.

Stevig schoeisel aanbevolen. Neem ook wat eten en drinken mee.

Kosten voor meerijders: € 2,50

Zondag 11 september.

Open Middag IVN

Het IVN vlinderkampje “De Duinen” is een uitstekende locatie om onze IVN afdeling te presenteren. Ook dit jaar zetten we de traditie voort. We hopen natuurlijk wel op beter weer dan vorig jaar. Zie Dorpsklanken, de Oostermoer en onze IVN website voor verdere gegevens.

Zaterdag 5 november

Nationale Natuurwerkdag

Evenals voorgaande jaren wordt de natuurwerkdag in samenwerking met Dorpsbelangen van Yde gehouden in het Ydersveen achter het vliegveld. Bent u bereid om een bijdrage te leveren aan het onderhoud van de natuur, dan bent u zeer welkom. Het werk, dat u gaat doen, is van groot belang voor de natuur en u bent een morgen gezond bezig in een prachtige omgeving.

Waar de werkzaamheden dit jaar uit zullen bestaan staat op dit moment nog niet vast. Via Dorpsklanken en de site van het IVN kunt u t.z.t. nadere informatie vinden. Ook op de landelijke site www.natuurwerkdag.nl kunt u allerlei gegevens over deze dag vinden.

Toelichting Programma IVN VRIES 2011

Korte *cursus* “Wilde bloemen” rond Vries.

Data: woensdagavond 13 en 27 april; twee excursiedata in overleg.

Aanvang: 19.30 uur in Dorpshuis De Pan te Vries

Kosten: 10 euro per persoon, dit is inclusief 1 consumptie

Verdere informatie en opgave:

Wietske Jonker- ter Veld, wlterveld@hotmail.com, tel.: 0592-541762

Tineke Schat, tineke.schat@gmail.com, tel: 0592-544028

Zaterdag 23 april *Plantenruilbeurs*

Aanvang 10 uur en sluiting om ongeveer 12 uur in de tuin van Kor Mulder aan de Eswal te Vries.

Dinsdag 3 mei *Lezing over vleermuizen met excursie.*

Marjan van Oosten, biologe, vertelt over het leefpatroon van verschillende soorten vleermuizen en vleermuisopvang.

Wietske Jonker- ter Veld geeft informatie over de wet en regelgeving over vleermuisbescherming. Na de lezing aansluitend een korte excursie, waar we met behulp van batdetectors de aanwezigheid van vleermuizen vaststellen.

Dorpshuis Yders Hoes, Norgerweg 133, Yde Aanvang 20.00 uur

Zaterdag 28 mei *Excursie naar de "Drentsche Aa"*.

Rients Hofstra van Dienst Landelijk Gebied laat ons de samenhang in het landschap zien tussen bodem, grondwater en plantengroei, vertelt ons over de beek en wat erin leeft en over een proef in het Gasterensche Diep. Vertrek vanuit Vries 9.30 uur vanaf het Raadhuisplein.

In oktober: *Lezing over Paddenstoelen* door Geert de Vries, IVN

Consulent. Aanvang 20.00 uur in Dorpshuis De Pan te Vries.

Toelichting programma IVN Zuidlaren 2011

De lezingen van IVN Zuidlaren beginnen om 20.15 uur in Het Veerhuis, Havenstraat 2/4 te Zuidlaren, tenzij dit anders staat vermeld.

Donderdag 7 april '*De Drentse Aa blijft verrassen:*'

Lezing door Julia Klooker, ecologe Staatsbosbeheer.

Zaterdag 9 april *Excursie in aansluiting op bovengenoemde lezing* over de Drentse Aa (onder voorbehoud).

Zondag 17 april *Vroege vogelexcursie in Hunzedal* door Rens Penninx.

Start 8.00 uur bij de parkeerplaats aan de Bulten bij het fietspad door de Duunsche Landen.

Zondag 15 mei *Wandelexcursie 'Van Galgenberg tot Hilligjessloot'*
De wandeling duurt ongeveer 4 uur Start 10.00 uur dorpskerk Laarwoud.

Woensdag 8 juni *Flora excursie Drentsche Aa-gebied* Start 19.00 uur
parkeerplaats Molensteeg Oudemolen.

Zondag 19 juni *Excursie Fochteloërveen* Start 10.00 uur dorpskerk
Laarwoud (carpoolen).

Zondag 10 juli *Bomenexcursie over het Dennenoord terrein*
Start 10.30 bij de Kimme op het Dennenoordterrein.

Zaterdag 27 augustus *Excursie bijen en insecten* door Anne-Jan Loonstra
Start 10.30 uur café De Drentsche Aa in Schipborg.

Zondag 2 oktober *Natuurspeurtocht voor de hele familie* Start 10.30 uur,
IVN Vlindertuin achter zwembad.

Donderdag 20 oktober '*Spinnen!*' lezing door Ben Prins.

Vrijwilliger in beeld: Lukas Odding

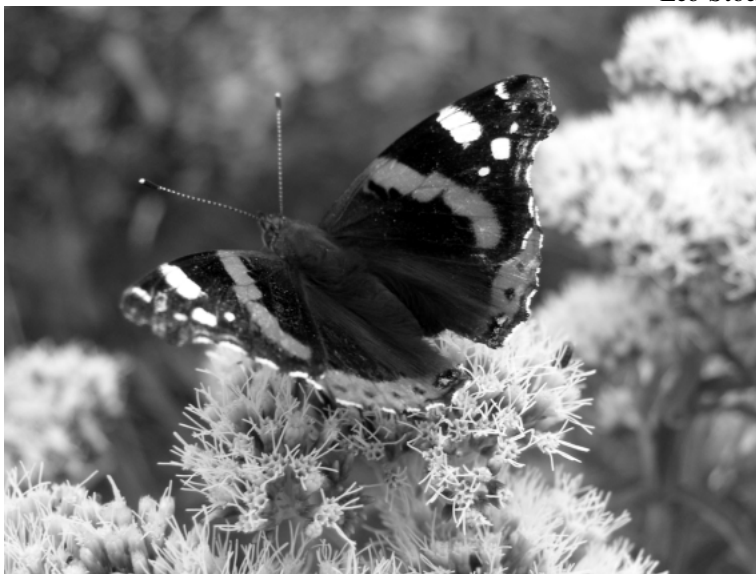

foto Leo Stockmann

Lukas Odding is een actief lid van onze Plantenwerkgroepen van de werkgroep Vlinderkampje. Hij is ook een enorm bewonderaar van vlinders. Logisch dus dat hij regelmatig rondstruikt in onze omgeving om vlinders waar te nemen. Een tijdje geleden was ik bij hem thuis om over zijn waarnemingen in 2010 te praten. Het bleef niet bij praten. Hij liet ook meerdere prachtige planten- en vlinderboeken zien. Samen bladerden we gefascineerd door de boeken.

Op zijn inventarisatieformulier 2010 waren de volgende soorten genoteerd: Citroenvlinder, Groot koolwitje, Klein koolwitje, Klein geaderd witje, Oranjetipje, Groentje, Eikenpage, Bruine vuurvinder, Kleine vuurvinder, Boomblauwtje, Distelvlinder, Kleine vos, Dagpauwoog, Gehakkelde aurelia, Landkaartje, Bont zandoogje, Koevinkje, Oranje zandoogje, Bruin zandoogje, Kolibrievlinder. Eigenaardig genoeg ontbreekt een erg algemene soort als Atalanta op de lijst. Maar ja, zo iets kan altijd gebeuren. Graag verwijs ik nog naar het fraaie boek Dagvlinders in Drenthe, voorkomen en verspreiding 1990-2001. Uitgave in 2003, Uitgeverij PubliQue Emmen / Vlinderwerkgroep Drenthe. Aan de vele duizenden waarnemingen die zijn aangeleverd hebben ook meer dan 200 vrijwilligers bijgedragen. Een van hen was, het kan niet anders natuurlijk, Lukas.

Leo Stockmann

Atalanta

foto Ynze de Boer

Vos Vision Optiek heeft stijl voor ogen...

EMPORIO ARMANI PRADA ESPRIT Ray-Ban GUCCI DIESEL JIL LIEN DOLCE & GABBANA

Vos Vision Optiek combineert de oogzorg van de optometrist met de trends van de toonaangevende modemerken als Esprit, Gant, Dolce & Gabbana, Diesel, Mexx, Ray-Ban etc. Kwaliteit en mode voor uw ogen.

VOS VISION OPTIEK

Hoofdweg 179^e, Paterswolde www.vosvision.nl
tel. 050 - 309 18 88 | fax 050 - 309 21 44

Boeken om te lenen

De afgelopen tijd is onze vereniging verrijkt met meerdere boeken, gekregen als present bij meerdere soorten gelegenheden.

- 1. Van den Berk over Bomen.** Dit boek is een uitgave van Boomkwekerij Gebr. Van den Berk B.V., 2004. Geschreven n.a.v. haar 50-jarig bestaan. 880 pagina's over soorten loofbomen en coniferen en daarmee aanverwante informatie. We kregen het boek aangeboden door de gemeente Tynaarlo op een bijeenkomst in 2009 van gemeente en de drie gemeentelijke IVN afdelingen (alle afdelingen kregen een exemplaar).
- 2. Tynaarlo, een gemeente in kaart en beeld** (een erfgoedatlas). Uitgeverij Waanders te Zwolle, 2010. Met informatie uit de prehistorie tot anno nu. Eveneens een present van de gemeente Tynaarlo, nu bij een bijeenkomst in 2010 van gemeente en de drie IVN afdelingen.
- 3. Natuur in Drenthe, zicht op biodiversiteit.** Uitgave provincie Drenthe, 2010. Een boek vol informatie over allerlei soorten natuur van meerdere habitats (leefgebieden). Toegestuurd gekregen van de provincie.
- 4. De natuur als bondgenoot** (De wereld van Heimans en Thijssen in historisch perspectief). Uitgegeven door KNNV, de Heimans en Thijssen Stichting en het IVN, 2007. Een geschiedschrijving van de natuurbeweging

in Nederland. Ongelooflijk veel wetenswaardigheden worden op een erg boeiende en illustratieve wijze gepresenteerd. We kregen dit boek vorig jaar van de landelijk IVN tijdens een bijeenkomst in Hilversum bij de uitreiking van oorkondes aan afdelingen die al 50 jaar of langer hebben bestaan.

Als u geïnteresseerd bent om de boeken in te zien, neem dan contact op met Leo Stockmann, 050-3095304 of glstockmann@hotmail.com.

Er komt geen industriële biovergister in het Bunnerveen

De plannen voor een industriële biovergister op de grens van de gemeente Tynaarlo en Noordenveld, bij het fietspad over het Oostervoortsche Diep gaat niet door. Het bedrijf zou 2 ha groot worden, met twee silo's van 10.60 meter hoog. De geplande capaciteit was 100 ton per dag. Het IVN had bezwaar tegen de industriële uitstraling, tegen het zware verkeer en tegen het feit dat de warmte niet nuttig gebruikt kon worden op die plek midden in het buitengebied.

De gemeente gaf het IVN gelijk dat de milieuvergunning was vervallen. Eén van de initiatiefnemers bouwt nu een modernere kleine vergister op het eigen erf.

Als u naar het diep van het Oostervoortsche Diep fietst, passeert u de plek op de hoek van de Roderweg en de Bongveenweg. Het Oostervoortsche Diep is intussen heringericht voor waterberging en kronkelt nu weer net als vroeger.

Wietske ter Veld

Hoofdweg 218, Paterswolde
 Tel. 050 308 13 83
 Fax 050 308 12 61
www.degroentespeciaalzaak.nl

Uw groente
 & fruitspecialist
 in de
 regio!

• zéér ruime sortering,
 • iedere dag verse salades,
 rauwkost en maaltijden,
 • gesneden groenten:
 vers en voordelig.

Bezorgservice - Horeca Leverancier - EKO afhaalpunt

Overzomerende ganzen ten oosten van Eelde-Paterswolde

Nederland, Ganzenland. We hebben veel water en moerassen, lage jachtdruk en heerlijke sappige graslanden, Het paradijs op aarde voor ganzen. Ganzen zijn niet echt populaire vogels, het zijn bullebakken, zijn vaak met veel en dominant aanwezig, eten graag het gras bij de boeren van het land, poepen vervolgens weer in de natuurgebieden en vreten het waterriet weg. Toch zijn de ganzen wat ondergewaardeerd denk ik. Ga maar eens op een ochtend of een avond in de herfst naar het Friesche Veen bij. Het een prachtig schouwspel om honderden Canadese ganzen te zien die wakker worden of juist gaan slapen. Dan onze bullebak, de Nijlgans, kijk maar eens in het voorjaar hoe de mannetjes hun best doen om een vrouw te versieren. Ganzen zijn echte familiedieren, dit is mooi waar te nemen in het voorjaar op de ijsbaan van Paterswolde. Dit is het opgroeigrasland voor de Brandganzen die broeden in het Friesche veen. De paren zijn over het algemeen voor het leven. Vrouwlief broedt de eieren uit en zoekt het juiste opgroei habitat. Manlief staat in de broedtijd stijf van de hormonen en houdt de wacht en beschermt zijn gezin. Het gezin gaat samen met allerlei broers en zussen op trek. Ganzen worden 10 tot 15 jaar oud maar er zijn geringde dieren waargenomen tot wel 34 jaar oud.

Onderstaand een beschrijving van de aantalontwikkelingen van broedende ganzen in de polders Oosterland en Lappenvoort en het Friesche Veen.

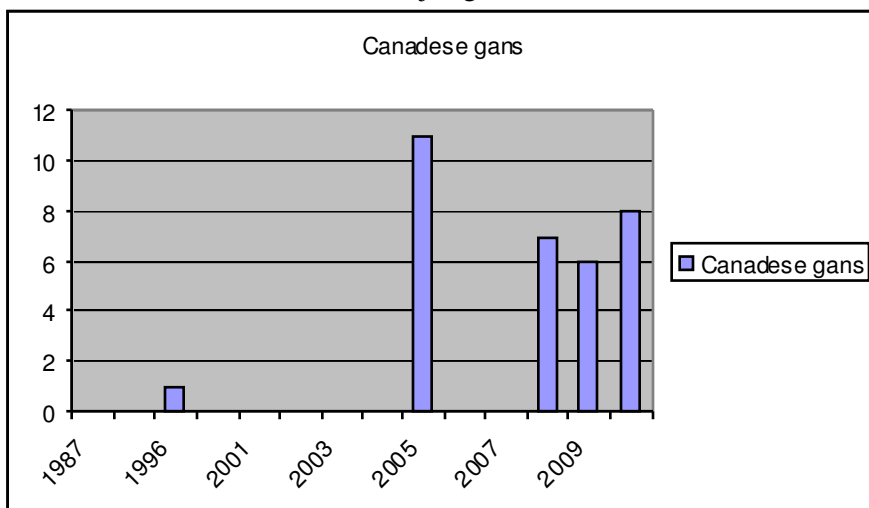
Canadese gans

In 2010 werden er 8 nesten geteld in het Friesche Veen. Er is maar een paar met jongen waargenomen. In de polders Oosterland en Lappenvoort werden 5 territoria waargenomen waarvan vier paar met jongen.

In totaal kunnen we concluderen dat er 13 territoria waren in 2010 waarvan bijna 40% met jongen. De soort is behoorlijk territoriaal en broedt niet in clusters.

Vanaf juni werden er al 100 pleisterende Canadese ganzen waargenomen. In juli werden er ruim 200 geteld en in november was deze groep 400 stuks. Later in de winter liepen de aantallen op tot wel 1000 exemplaren. Deze groep slaapt op het Friesche Veen en foerageert o.a. in de polders Oosterland en Lappenvoort.

Het aantal paren ten zuiden en oosten van de stad Groningen is tussen 1991-2005 gestegen van 13 naar 1950 ganzen met jaarlijkse toename 39% (gegevens J. Nienhuis). De soort is erg talrijk in Duitsland en in Groot-Brittannië is het zelfs de meest talrijke gans.

Figuur 1. Aantal territoria van Canadese gans in het Friesche Veen (BMP-methode)

Grauwe gans

De grauwe gans heeft zich gevestigd als broedvogel. In het Friesche Veen werd een broedpaar waargenomen. Vermoedelijk was dit paar niet succesvol. In de polders werden twee paar waargenomen met jongen. Eind juni werden er enkele tientallen exemplaren waargenomen in de polders. We kunnen concluderen dat er in totaal drie broedparen waren, waarvan twee paar met 9 tot 11 jongen. Het aantal paren met jongen is dus 66%. De soort broedt in clusters en het ligt in de verwachting dat de aantallen zullen gaan toenemen. Begin deze eeuw nam het aantal broedparen met 20% per jaar toe.

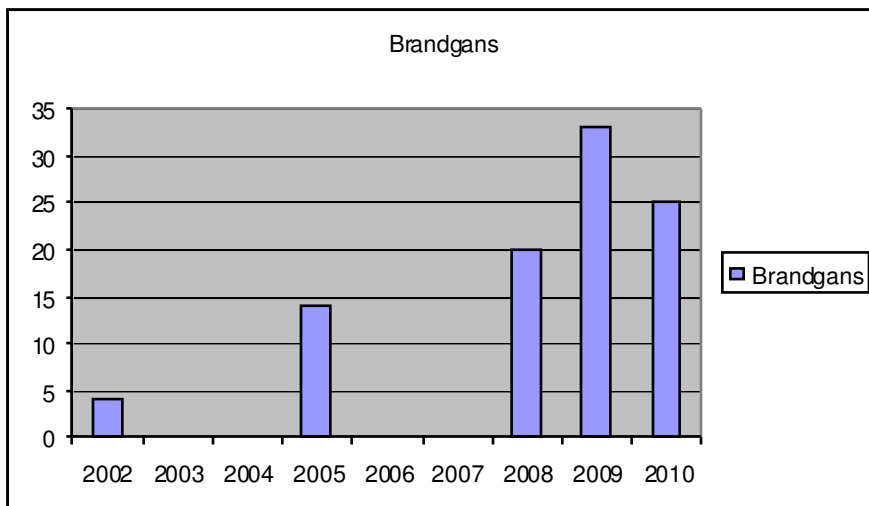
Brandgans

In 2010 werden er 25 territoria geteld in het Friesche Veen. Brandganzen broeden graag op kale grond en deze vinden ze onder de aalscholverkolonie. Ze nemen voor lief dat ze onder de aalscholverpoep komen te zitten.

In het opgroeihabitat, de ijsbaan van Paterswolde, werden in 2010 32 pullen geteld. In 2008 werden hier nog 50 pullen geteld. In de polders Oosterland en Lappenvoort zaten 3 paren maar deze waren niet succesvol. In 2006 werden er geen brandganzen waargenomen in de polders. Kortom het lijkt erop dat de soort zich ook begint te vestigen in de polders. De populatie in het Friesche Veen lijkt zich te stabiliseren maar produceert nog steeds tientallen jongen per jaar. Deze soort broedt ook in clusters en voor de cluster in het Friesche Veen is mooi te zien dat de oppervlakte opgroeihabitat de aantallen bepaalt. Daarnaast speelt de predatie ook een rol. Als koloniebroeder is de soort kwetsbaar voor predatie.

Maximale dichtheden brandgans in relatie met opgroeihabitat (grasland) zijn 2,2 tot 4 paar per hectare (SOVON, 2006). Theoretisch zouden er 16 paar hun jongen kunnen laten opgroeien op de ijsbaan en het weiland ernaast. Dit aantal is al reeds bereikt en we kunnen dus aannemen dat deze cluster in het Friesche Veen niet verder groeit. Het potentieel opgroeihabitat in de polders is vermoedelijk niet bereikbaar voor broedparen uit het Friesche Veen door een dijklichaam met steile en hoge taluds. We hebben de indruk dat de paren met jongen graag in de buurt van water blijven en ze zullen geen grote afstanden over land afleggen. De komende jaren zullen we vooral de vestiging in de polders gaan monitoren. Een populatie kan snel groeien, zo groeide de landelijke populatie tussen 1984 en 2004 met 40% per jaar.

(zie ook artikel in Groen, najaar 2010: Ganzen op de ijsbaan.)

Figuur 2. Aantal territoria van de Brandgans in het Friesche Veen

Nijlgans

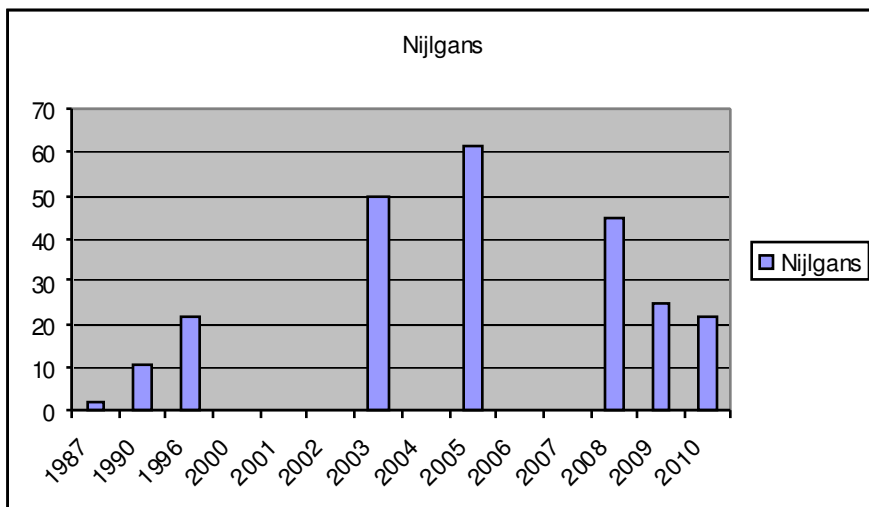
Deze soort staat bekend om zijn agressief en luidruchtig gedrag. Ze zijn zelfs in staat roofvogels van hun horst te jagen.

In 2010 werden er in de broedperiode 45 vogels geteld op het Friesche Veen. In 2008 werden er nog zo'n 90 geteld. Er werden maar 6 nesten gevonden en helemaal geen jongen. Er zijn twee verlaten nesten gevonden, een met 16 eieren en een met 14 eieren. De literatuur geeft aan 5 tot 8 en soms tot 10 eieren. Dus dit waren uitzonderlijk grote legfels.

In de polders Oosterland en Lappenvoort werden 22 territoria vastgesteld waarvan vermoedelijk maar 3 paar succesvol met in totaal 15 jongen.

Van de in totaal 28 broedparen was maar 10% in staat om jongen te produceren. We kunnen concluderen dat er een grote groep vogels aanwezig is, maar er zijn maar weinig paren in staat jongen groot te brengen. De soort lijkt meer voorkeur te hebben voor de polders dan het voor het Friesche Veen.

De soort is zeer territoriaal en er wordt veel gevochten om de territoria. Ze broeden absoluut niet in clusters. De Nijlganspopulatie groeide tussen 1984 en 2004 met 12% per jaar.

Figuur 3. Aantal territoria van de Nijlgans in het Friesche Veer

Tafeltje dekje voor de vos

We hebben het idee dat de vos de ganzen heeft ontdekt als prooi. Op een eilandje in het Friesche Veer waren op 5 mei nog 12 nesten van verschillende soorten ganzen. Op 11 mei waren alle nesten overhoop gehaald en er lagen ook een stuk of vier dode volwassen ganzen. Weer een week later was alles verdwenen.

Blijkbaar is de vos bereid een stukje te zwemmen voor een rijk gedekte tafel. Op Spitsbergen kunnen poolvossen wel 400 nesten opruimen en de eieren verstoppen (Loonen, 2003).

Daarnaast zijn er ook ervaringen dat in weidevogelgebieden waar de vos wordt beheerd, de aantallen broedende ganzen enorm toenemen.

Pubers

Ganzen zijn na twee jaar geslachtsrijp en doen tussen het tweede en zesde jaar hun eerste broedpoging. Van populaties in het Oostzeegebied (Larsson en Van der Jeugd, 1998) en Zuid-Zweden (Nilsson) is bekend dat de werkelijke omvang van de populatie wel 4 tot 7 keer het aantal broedende paren kan zijn.

In het Friesche Veer zien we vooral veel Nijlganzen die niet broeden.

Polder Camphuis: ideaal broedhabitat maargeen ganzen

Polder Camphuis is een moerasgebiedje van zo'n 17 hectare. De polder Oosterland ligt er pal naast met heerlijke sappige graslanden. Waarom heeft hier dan nog nooit een gans gebroed? Het lijkt erop dat de wandeldijk een onneembare barrière is voor de kuikens. Blijkbaar weten de ouders dat en proberen niet eens om er jongen groot te brengen.

Wie helpt!

Natuurmonumenten wil de ganzenpopulatie graag volgen in het Friesche Veen en de polders Oosterland en Lappenvoort. Hier hebben we hulp bij nodig. Dus lijkt het je leuk om ganzen te tellen en deze bijzondere dieren te observeren stuur mij dan even een mailtje.

Jacob de Bruin
Boswachter Groningen en Noord-Drenthe
j.debruin@natuurmonumenten.nl

Bronnen:

Overzomerende ganzen: grenzen aan groei? SOVON 2006
www.vogelbescherming.nl

Advertentie

Voor de liefhebber!

Aangeboden vrijwel complete jaargangen van

Het Vogeljaar, februari 1976 t/m februari 1990 en

Vogels, april 1988 t/m winter (05) 2006;

Gratis af te halen bij J.F.Meeder, telefoon: 050 3092746

De gemakkelijke winkel voor wenskaarten,
kansspelen, tabak en tijdschriften.

Nu ook de iris cheque

...even naar Primera

Voorjaarsimpressie

Vanmorgen - 17 januari 2011 - heb ik een klein rondje Friesche Veen gemaakt.

Ondanks het sombere weer toch weer van alles te beleven: een zingende zanglijster aan de Schoollaan, daar zat ook een drukke boomklever; een houtduif was bezig met zijn baltsvlucht. Bij het Friesche Veen vlogen enkele groepen sijsjes onrustig heen en weer in de toppen van de elzenbomen, minstens 60 in getal. Ze gunden zich weinig tijd de zaadjes uit de elzenproppen te peuteren. Kool- en pimpelmezen waren volop aan het zingen; één boomkruiper mengde zich in het koor. Een winterkoning was daar druk aan het alarmeren en liet zowaar ook even zijn zang horen (weliswaar maar voor de helft, maar toch). Bij de waterzuivering floot een goudvink.

Op het meer, waar het ijs nu grotendeels was verdwenen, grote zaagbekken (8) en nonnetjes (2) te midden van behoorlijke aantallen smienten, wilde eenden en krakeenden. Een hele tegenstelling met vorige week toen alles nog verstild was en bijna nog geen vogel was te bekennen. Aalscholvers vlogen af en aan, sommige al met prachtig helwitte kruinveren en dijkvlak. In het Oosterland weer minstens 50 Canadese ganzen met daarbij zo'n 15 kolganzen. Langs een sloot liep een grote zilverreiger.

Misschien staat ons nog een flinke winter te wachten, maar de lente heeft zich al ruimschoots aangekondigd!

In de tuin was het een drukte van jewelste, ook nu de winter het al een paar dagen liet afweten. Dit jaar miste ik de anders altijd aanwezige heggenmus en de roodborst die hier deze winter in de tuin zit liet zich maar zelden op de voederplaats zien. Dit gemis werd ruimschoots vergoed door groepen altijd gezellige spreeuwen en veel meer huismussen dan andere jaren. Soms kwam – althans voor onzetuin – een wat meer bijzondere soort op bezoek zoals de grote bonte specht, zanglijsteren koperwiek; ook groepjes staartmezen en zwarte mezen vertoonden zich zo nu en dan.

Leuk was het verschil te zien in foerageergedrag tussen bijvoorbeeld mezen en de groenling. Beide soorten komen veel op een omgekeerde voedselsilo met zonnepitten. De mezen pakken snel een zaadje weg om ze elders stuk te hameren, terwijl de groenling doodgemoedereerd op de voedersilo blijft zitten en de ene pit na de andere stuk wrijft in zijn stevige snavel. Geen andere vogel heeft dan het lef hem van zijn plaats te verdrijven. Van katten trekken de vogels zich opvallend weinig aan; heel anders ligt dit met de sperwer. Wanneer die gesignaleerd wordt is het grote paniek. Laatst nog

werd een spreeuw gegrepen die bij de achtervolging eerst tegen het keukenraam aanbotste en toen niet meer op tijd de beschermende ligusterheg wist te bereiken. Ik had het geluk diezelfde sperwer te kunnen fotograferen toen zij enige tijd voor dat spektakel een tijdje in de hazelaar tegenover het raam van de keukendeur bleef zitten.

Sieds Rienks

Sperwer

Sieds Rienks

Vliegveld uitbreiding en vleermuizen

In 2001 wilden de IVN afdelingen Vries en Eelde-Paterswolde en de Milieufederatie dat er aandacht zou zijn voor de gevolgen van de uitbreiding van vliegveld Eelde voor dieren en planten die beschermd zijn volgens de Europese natuurwetgeving. De Raad van State gaf ons gelijk. In 2005 vroeg het vliegveld aan Buro Bakker uit Assen om dit onderzoek uit te voeren. In het plangebied trof Bakker de heikikkers poelkikker aan en vier soorten vleermuizen. Bakker schreef dat de Eekhoornstraat en Bunnerzandweg een vliegroute voor vleermuizen is. Volgens Bakker moest er een alternatieve vliegroute voor de vleermuizen aangelegd worden ruim om de verlengde baan heen, anders konden de dieren niet van hun verblijven naar hun foerageergebied vliegen.

Waardevol vleermuisleefgebied

Natuurmonumenten heeft in de landgoederenzone veel gedaan voor de bescherming van vleermuizen. Daar zijn negen soorten vleermuizen aangetroffen en ook in het dorp Yde zijn er verblijfplaatsen van Rosse vleermuizen, Laatvlieger vleermuizen en Grootoorvleermuizen. De meeste soorten vleermuizen hebben opgaande bomen nodig als geleiding in het landschap, zoals de bomen langs de Eekhoornstraat en Bunnerzandweg. *Vleermuizen zijn beschermd door de Europese Habitatrichtlijn*. De Flora- en faunawet is de Nederlandse uitwerking van de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn zegt dat er geen schade mag worden toegebracht aan dieren die in Bijlage IV van deze richtlijn zijn opgenomen, zoals de vleermuizen, behalve wanneer er sprake is van 'dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder belangen van sociale en economische aard'. En als de belangen er zijn, moet er voor compensatie gezorgd worden.

Compensatie

Het IVN en de Natuur- en Milieufederatie (NMFD) streven naar compensatie door de aanleg van een alternatieve vleermuisvliegroute ruim om de verlengde baan heen. Dit hebben we ook aan de gemeente en aan het vliegveld gemeld. Het vliegveld en de gemeente Tynaarlo vinden dit echter niet nodig. Zij vinden dat er genoeg houtwallen overblijven.

Vliegveld met groen imago

Het vliegveld wil het 'groenste vliegveld van Nederland' zijn en heeft tegen het IVN gezegd wel mee te willen werken aan deze 'extra compensatie'. Hiervoor is de werkgroep vleermuisinfrastructuur opgericht met als deelnemers het vliegveld, de milieufederatie en het IVN, en medewerking vanuit de afdeling groen van de gemeente. Deze werkgroep voert overleg en heeft in het veld de ontbrekende verbindingen geïnventariseerd. IVN en NMFD zijn van oordeel dat deze alternatieve vleermuisvliegroute absoluut noodzakelijk is. Immers bij baanverlenging vernietigt het vliegveld leefgebied van vleermuizen en moet daarom de compensatie betalen.

Rechtszaak

IVN Eelde-Paterswolde en de NMFD zijn op 8 februari over de compensatie en de 'dwingende redenen' naar de rechtbank in Assen geweest. De uitspraak wordt op 22 maart verwacht.

Wietske ter Veld

Drentse districtsdag

Op **zaterdag 16 april 2011** organiseert IVN Aa en Hunze de Drentse districtsdag. Alle actieve IVN-leden zijn hiervoor van harte uitgenodigd. Deze dag is één van de voorbeelden van de samenwerking nieuwe stijl tussen afdelingen en consulentenschap. Het ochtendgedeelte is bestemd voor uitwisseling en overleg. Natuurlijk is er 's middags een interessante buitenactiviteit o.l.v. de gidsen van IVN Aa en Hunze. De districtsdag duurt van 10.00 tot 16.00uur waarbij Café Hollander in Anloo als gastlocatie fungeert.

Het dagprogramma is als volgt (ideeën of aanvullingen zijn van harte welkom):

10.00 uur	Inloop met koffie, thee en koek
10.30 uur	Uitwisseling en overleg
	1. Jeugdactiviteiten (in aanloop naar volgende werk-doe-dag Noord op 1 okt 2011, verslag nulmeting bestuurlijk overleg 19 okt 2010)
	2. Campagne ieder kind heeft recht op natuur (betekenis voor Drentse afdelingen), voorbeelden stimuleringsprijs
	3. Natuurgidsencursussen in Drenthe (aanpak en resultaat)
	4. Maatschappelijke stages (stand van zaken Drenthe, kansen, opleiding APS)
	5. Hoe gaat het met IVN Aa en Hunze als waarnemer van de districtstaken in 2011 (subsidies, districtsdag en LR)?
	6. Afdeling van de toekomst
12.00 uur	Lunch
13.00 uur	Excursie
	Keuze 1: Excursie Archeologisch reservaat het Kniphorstbos
	Keuze 2: Excursie Pinetum `Ter Borgh
	Keuze 3: Excursie Drentsche Aa
15.00 uur	Drankje en snack
15.30 uur	Huiswaarts

Opgeven kan al vanaf heden via: glstockmann@hotmail.com of m.stokkentreeff@ivn.nl

Graag je voorkeursexcursie aangeven.

Steenuil

foto André Eijkenaar

Steenuilenproject afgerond

In februari 2009 ontving onze Steenuilenwerkgroep van Vogelbescherming/Nationale Postcodeloterij een bedrag van € 5000,- voor het project Bruggen slaan voor de Steenuil. Martijn Snijder was de drijvende kracht achter dit plan dat tot doel had en heeft om het leefgebied voor de Steenuil in onze omgeving te verbeteren. De Steenuil houdt van een kleinschalig landschap met meidoornhagen, wat rommelige erven en oude schuurtjes, oude fruitboomgaardjes en oude knotwilgen. In zo'n landschap vindt de Steenuil genoeg plekken om te broeden en ook genoeg voedsel, o.a. muizen, wormen, kevers. Door allerlei ontwikkelingen is van een dergelijk landschap niet veel meer over, met als gevolg dat de Steenuil nog maar zeer weinig meer voorkomt. Het project Bruggen slaan voor de Steenuil voorziet in het ophangen van nestkasten (als compensatie voor het ontbreken van natuurlijke broedplekken, zoals holten in oude fruitbomen en knotwilgen), het aanleggen van meidoornhagen en het planten van fruitbomen en knotwilgen. Bedoeling is ook dat er weer landschappelijke verbindingslijnen (bruggen) worden gerealiseerd tussen door Steenuilen bewoonde plekken. Het bijzondere van het project is ook dat leerlingen van

basisscholen erbij worden betrokken, door voorlichting en door meehelpen met aanplanten.

Op 1 april 2009 was er een bijeenkomst in de Waterburcht te Eelde.

Herman Boerma vertelde vol verve over het project, zijn verhaal vond bij de leerlingen van basisschool De Ekkel goede weerklank. Na de prijsuitreiking gingen de leerlingen buiten aan de gang met een speurtocht (o.a. wormen zoeken), en met aanplant op het erf van de familie Nijdam. Voor dit erf was door Landschapsbeheer Drenthe een plan geschreven hoe met aanplant van een meidoornhaag en (fruit)bomen de leefomgeving voor de Steenuil verbeterd zou kunnen worden.

In 2010 is door Landschapsbeheer Drenthe nog een aanplantplan geschreven voor het erf van de familie Braams te Eelde en voor het erf van de familie Tieleman in Winde. Willem Zandt en Leo Stockmann waren vanuit de Vogelwerkgroep de contactpersonen tussen Landschapsbeheer en de families. De vroeg invallende winter (1 december 2010) heeft de aanplant van meidoornhaag, fruitbomen, struiken en bomen wat vertraagd, maar is inmiddels voltooid.

Het geld voor het project is nu volledig besteed. We hopen dat de Steenuil weer meer in onze omgeving gaat voorkomen. Dat een dergelijke aanpak zinvol kan zijn weten we van elders in Drenthe waar door landschapsherstel en het ophangen van vele kasten de stand van de Steenuil nog vrij goed genoemd kan worden. De onlangs overleden Fred van Vemden (hij heeft voor onze afdeling wel eens een erg inspirerende lezing over uilen verzorgd) speelde hierbij een grote rol.

Leo Stockmann

Schoolkinderen helpen bij de aanplant van de heg foto Ynze de Boer

Ook op zondagen bent u welkom.

Albert Heijn, Hoofdweg 202 in Paterswolde is voortaan elke zondag open. Dus wandel gerust bij ons binnen. U bent van harte welkom.

**Elke zondag zijn we open
van 16.00 tot 20.00 uur.**

Albert Heijn, Hoofdweg 202, Paterswolde.

Gewoon bij Albert Heijn.

Onze werkgroepen bestaan uit de volgende medewerkers:

Vogels:	P.Feenstra, M.Hols, J.Kadijk, B.van Manen, J.Meeder, J.Nienhuis-Poel, A.J.Pot-Ellen, S.Rienks, L.Stockmann, T.Westerhoff, W. Zandt, A.van der Zijpp, A.Smeenge, N.Smeenge, J.Bokma Afdeling Vries: H.Eggenhuizen, J.Fekkes, K.Bouwer, M.van Nieff, B.Visch.
Planten:	T.v.d.Berg, Y.de Boer, F.Nijdam, L.Bierdrager, J.Eilander, L.Odding, R.Douma, L.Stockmann, J.v.d.Werff, W.Kramer, F.Wilkens.
Publiciteit:	T.v.d. Berg, Y.de Boer, L.Stockmann.
Brom:	A.AB, E.de Boer, Y.de Boer, T.v.d. Berg, W.Kramer, W.Jonker-ter Veld.
Jeugd:	A. AB, T.v.d.Berg, J. Eilander, F. Nijdam, G.Rietema, G.Geertman, M.de Boer, A.Pot, G.Dijkstra, N. Smeenge, D.Buist
Natuurlijke historie:	Combinatie Ol Eel/IVN Vanuit IVN: J.Eilander (secretaris), Y. de Boer, F. Nijdam, G.Rietema, J.Arends, H.Heikens, C.Schaafsma, K.J.Westerhof.
Vlinderkampje:	T.v.d Berg, R.Douma, A.Zoon, E.Pieters, M.Wilkens, F.Nijdam, B.v.d. Velde, Y.de Boer, J.v.d.Werff, W.Hoekema, W.Kramer, L.Bierdrager, J.Steyvers, J.Eilander, L.Odding
Redactie Groen:	Leo Stockmann , glstockmann@hotmail.com Ynze de Boer, ynzedeboer@hetnet.nl
Vormgeving Groen:	Gerbrig Rietema, rietema@planet.nl
Distributie Groen:	Lideke Jorritsma
Advertenties:	Jan van der Werff
Site:	http://www.ivn.nl/eeldepaterswolde
Websitebeheer:	J.H.von Eije, J.Bokma, A.J.Pot